

Bokföringsnämnden

Stockholm 2012-10-22

Box 7849
103 99 STOCKHOLM

Svar på remiss avseende kapitel 11 och kapitel 12 om finansiella instrument (K3)

Dnr 07-30

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, SRF, har beretts tillfälle att lämna synpunkter på Bokföringsnämndens (BFNs) förslag till ändrat allmänt råd med tillhörande vägledning avseende kapitel 11 och kapitel 12 om finansiella instrument i BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, SRF

SRF är Sveriges ledande och största branschorganisation för redovisningskonsulter med cirka 6000 medlemmar. Konsulterna har som uppgift att stödja och hjälpa företagare med redovisnings- och skattefrågor, och att fungera som rådgivare i de dagliga frågor som finns i företagarens näringsverksamhet. Drygt 250 000 företag anlitar en SRF-konsult som stöd i sin verksamhet.

SRF arbetar med att aktivt öka kvaliteten på rådgivningen inom näringslivet i allmänhet och i branschen i synnerhet. Detta sker bland annat genom att SRF finns representerade i Bokföringsnämnden och även deltar aktivt som remissinstans för olika myndighetsorgan inom för SRF angelägna och berörda områden.

Från och med 2006 har SRF även infört en ny kvalitetsnorm för branschen genom möjligheten att bli "Auktoriserad Redovisningskonsult" som ett sätt att öka kompetensen och kvaliteten i branschen och hos våra medlemmar.

Mer information kan erhållas på hemsidan www.srfkonsult.se.

Remissvar:

BFNAR 2012:1 beslutades i juni 2012. BFN gjorde detta väl medveten om att kapitel 11 och 12 skulle kompletteras. Med tanke på att tillämpningen av K3 är tvingande för större företag som upprättar årsredovisning med räkenskapsår som inleds den första januari 2014 eller senare ser SRF det som väsentligt att det allmänna rådet kompletteras och får sitt slutliga utseende senast 2012-12-31.

SRF anser att det remitterade förslaget går att infoga i K3, men vi anser däremot att det inte är skrivet på ett lättillgängligt sätt. Framförallt saknar vi kommentartext som förklarar relativt komplexa frågor och skrivningar.

I remissvaret besvarar vi först BFNs specifika frågeställningar och utvecklar därefter vår syn på skrivningarna i de remitterade kapitlen samt lämnar en del konkreta synpunkter.

BFNs särskilda frågor

1. SRF anser att samma regler ska tillämpas i moderbolaget och koncernen.

K3 är uppbyggt med regler som gäller såväl i koncernredovisningen som i juridisk person. I många kapitel finns sedan särskilda regler för juridisk person. De särskilda reglerna är till för att företagen ska kunna använda sig av inkomstskattelagens möjligheter även då de reglerna kräver en viss redovisning i årsredovisningen.

Enligt 7 kap. 12 § årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL ska koncernredovisningen och årsredovisningen upprättas med tillämpning av gemensamma principer. Olika värderingsprinciper får användas om det finns särskilda skäl. I propositionen 1995/96:10 nämns att bestämmelsen om att andra värderingsprinciper kan tillämpas torde få särskild betydelse i de fall då skattemässiga skäl föreligger.

Lagstiftningen och K3 torde därmed sträva efter att bara tillåta skillnader då det föreligger skattemässiga skäl. I undantagsfall kan man tänka sig att tillåta andra skäl, men SRF har svårt att se vad det skulle vara just i detta fall. Det torde alltid vara enklast att tillämpa samma regler i moderbolaget som koncernen och vad vi kan se finns, i förekommande fråga, inga skattemässiga skäl att tillåta olika redovisning i moderbolaget och koncernen.

2. SRF anser att det är svårt att överblicka huruvida reglerna i kapitel 11 ger tillräcklig vägledning för redovisning av säkrade poster. SRF kan däremot inte peka på att så inte skulle vara fallet och ur det perspektivet kan reglerna om säkringsredovisning accepteras som de är föreslagna.

Generellt anser SRF att K3 ger lite konkret vägledning. Det är väldigt sparsamt med kommentartext och det finns bara fem exempel. Ju mer komplexa frågorna i sig är desto svårare blir det att svara på frågan om K3 ger tillräcklig vägledning. Säkringsredovisning är en komplex fråga och det hade varit bra om några exempel kan tillfogas kapitlet.

3. Som SRF tolkar frågan menar BFN att säkrad kurs kan utgöra antingen avistakurs eller terminskurs. Ska begreppet säkrad kurs tolkas på det sättet anser SRF att det borde förtydligas. En generell tolkning av begreppet säkrad kurs torde annars vara "den kurs jag vet att det kommer att bli", dvs. normalt terminskursen.

Övriga synpunkter

SRF inriktar sina synpunkter på kapitel 11. Vi noterar att mycket är lika i kapitel 12, men att mindre skillnader finns. Vi uppfattar att så gott som alla företag värderar sina finansiella instrument utifrån anskaffningsvärde och har därför valt att inrikta oss på att analysera kapitel 11.

K3 är huvudregelverk vid upprättande av årsredovisning. SRF anser att det är viktigt att huvudregelverket är tydligt skrivet dels så att det inte ger upphov till tveksamheter dels så att upprättarna känner att det är lättillgängliga regler.

SRF är väl medveten om att BFN har haft som utgångspunkt att K3 ska vara principbaserat. Den inriktningen har lett till att hela K3 är minst sagt sparsamt vad avser kommentartext och exempel. Detta faktum kan få ett antal oönskade effekter. Då regelverket ska börja tillämpas i praktiken kan samma situation komma att lösas på olika sätt, vilket ibland är korrekt men ibland fel. Många "normala" användare av reglerna kommer att finna regelverket svåränvänt. Vill de ändå inte tillämpa K2 finns en risk att K3 tillämpas på ett felaktigt sätt. Detta är en generell synpunkt på K3, men kan exemplifieras med ett antal frågeställningar som rör de nu remitterade kapitlen.

Den normala balansposten kundfordringar faller inom definitionen för en finansiell tillgång. Många normala användare resonerar däremot inte utifrån den terminologin. Vi anser att för många hade kapitlet känts mer tillgängligt om BFN hade infört en kommentartext som anger att en av de vanligaste finansiella tillgångarna är en kundfordran. I det remitterade förslaget förekommer inte ordet kundfordran över huvud taget.

Det finns en hel del andra ställen i kapitlet där SRF anser att kapitlen hade blivit mycket enklare att ta till sig om exemplifierande kommentartext hade förekommit. T.ex. hade i princip samtliga definitioner

(11.4 – 11.8) kunnat exemplifieras med några vanligt förekommande exempel. Punkterna 11.20 och 11.21 kan exemplifieras i kommentartext. SRF anser att mer kommentartext och exempel behövs. SRF anser att det underlättar användandet och förståelsen utan att riskera att ta bort regelverkets principbaserade inriktning.

Specifika frågor/synpunkter

Under rubriken redogör vi för ett antal frågor som med stor sannolikhet skulle vara klarare om förklarande kommentartext kan bifogas.

Enligt punkt 11.2 ska ett företag välja redovisningsprincip vilket leder till att företagen antingen tillämpar kapitel 11 eller kapitel 12. Om kapitel 12 tillämpas ska alla finansiella instrument värderas enligt det kapitlet, även de som inte får värderas till verkligt värde. I kommentartexten anges att det förekommer vissa skillnader i mellan kapitel 11 och kapitel 12 vad gäller redovisning av finansiella instrument som värderas till anskaffningsvärde. SRF uppfattar att kapitlen i detta avseende i stora delar är lika. Det vore bra om BFN kunde räkna upp vilka skillnader det finns och motivera varför.

I punkt 11.5 b anges att en avtalsenlig rätt att erhålla kontanter eller en annan finansiell tillgång från en annan part är en finansiell tillgång. I 11.6 definieras en finansiell skuld. I punkt 11.13 anges att ett företag ska redovisa en finansiell tillgång eller en finansiell skuld i balansräkningen när företaget blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. SRF har fått frågan om detta sammantaget innebär att då ett avtal om varuleverans undertecknas uppstår en finansiell tillgång och en finansiell skuld som ska redovisas trots att ingen leverans har skett.

Vi uppfattar det som att 11.5 b förutsätter att motprestationen för rätten att erhålla kontanter redan har inträffat. Därmed ska tillgång och skuld inte redovisas på den grund att ett avtal om framtida leverans med därpå följande betalning har tecknats. Men det är enligt vår uppfattning inte helt klart utan bör förtydligas.

I punkt 11.14 anges hur låneutgifter ska redovisas. I definitionslistan anges att låneutgifter består av ränta och andra utgifter som uppkommer då ett företag lånar kapital. Andra utgifter torde bestå av till exempel uppläggningsavgifter, men det finns ingen exemplifiering på vad det mer kan vara. Enligt punkt 11.14 ska, vid det första redovisningstillfället, låneutgifter periodiseras som en del i lånets räntekostnad. I vägledningen har allmänna rådspunkten placerats direkt under 4 kap. 15 § ÅRL. Kommentaren till punkten handlar, i likhet med lagparagrafen, om emissionsutgifter. Det allmänna rådet är däremot skrivet som att det avser låneutgifter för vilken finansiell skuld som helst. Är det meningen att det allmänna rådet ska träffa andra situationer än de som avses i 4 kap. 15 § ÅRL?

Punkt 11.16 klargör att räntebärande finansiella instrument som är omsättningstillgångar får värderas till upplupet anskaffningsvärde, medan långfristiga fordringar och skulder ska värderas till upplupet anskaffningsvärde vid första redovisningstillfället. Hur upplupet anskaffningsvärde ska beräknas framgår av punkterna 11.10 - 11.12. För en normal användare är detta sammantaget inte lätt att ta till sig. En kommentartext som förklarar innebörden av detta och/eller ett tillhörande exempel vore bra. I vilka fall kan företagen inte ta upp långfristiga fordringar och långfristiga skulder till dess nominella värden vid det första redovisningstillfället?

Enligt punkt 11.24 ska långfristiga fordringar och skulder efter första redovisningstillfället värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde beskrivs i punkt 11.10 och där framgår att beräkning ska ske utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstillfället. Men om räntan ändras torde företaget förvänta sig ett nytt kassaflöde, vilket också är en variabel enligt punkt 11.10. Ska då det nya kassaflödet diskonteras med den ursprungliga effektivräntan? Kan man förklara detta med ett enkelt exempel i kommentartext vore det bra.

Enligt punkt 11.27 ska finansiella anläggningstillgångar som värderas (vi antar att det med det också avses redovisas) till upplupet anskaffningsvärde skrivas ned med skillnaden mellan det redovisade värdet (vilket då torde vara upplupet anskaffningsvärde, se t.ex. punkt 11.24) och nuvärdet av företagsledningens bästa uppskattning av de framtida kassaflödena diskonterade med tillgångens ursprungliga effektivränta. Men vad vi förstår stämmer även det överens med definitionen av upplupet anskaffningsvärde i punkt 11.10. Vi skulle uppskatta kommentartext för att förklara punkten (främst relationen till punkt 11.24).

Vad vi förstår ska punkt 11.35 inte tillämpas om förutsättningarna i punkt 11.36 inträffar. Vi anser däremot inte att det är tydligt skrivet och ett förtydligande i kommentar vore önskvärt.

I punkt 11.39 a) står angivet vad företagets riskhanteringsstrategi, m.m. ska omfatta och att det ska dokumenteras. Underindelningen a) till d) (som av förenklingskäl borde vara 1-4) är i stor utsträckning skrivet i singular. Punkt a) a) anger att för varje säkrad post ska ett specifikt säkringsinstrument identifieras. Punkt a) c) anger t.ex. att företaget måste bedöma hur varje enskild säkrings effektivitet kommer att bedömas, punkt a) d) är också skriven på ett sätt så att det uppfattas som att varje enskild situation ska dokumenteras. Är det meningen att kravet ska vara på så specifik nivå?

Punkt 11.52 nämner kassaflödessäkringar. Begreppet förklaras inte i detta kapitel och finns heller inte i definitionslistan. En förklaring finns i kommentaren till punkt 12.47, men det kapitlet ska upprättaren inte läsa om valet fallit på värdering utifrån anskaffningsvärdet. Vi anser att begreppet bör förklaras eller definieras i kapitel 11, eller att i vart fall en hänvisning görs till kapitel 12.

Vi förstår att punkt 11.57 leder till en hantering i juridisk person och en annan i koncernredovisningen. Det är inte helt klart för oss varför det ska vara på det sättet. Går det att förklara i kommentartexten?

Enligt punkt 11.1 ska detta kapitel tillämpas på värdering av finansiella instrument. Det känns då lite konstigt att ha en allmän rådspunkt (11.58) som anger hur icke-finansiella tillgångar och skulder ska redovisas. Bör skrivas som kommentartext.

Enligt punkt 11.18 får en värdepappersportfölj ses som en tillgång. Enligt kommentaren till lagtexttrutan på sidan 16 ska skälen för avvikelse anges i not om finansiella instrument redovisas som en värdepappersportfölj. Det är lite oklart vad kommentartexten egentligen avser att företagen ska ange. Räcker det att som skäl ange att det är tillåtet enligt det allmänna rådet?

I punkt 11.67 anges att om ett företag har överfört en finansiell tillgång till en annan part men inte tagit bort tillgången från balansräkningen ska vissa upplysningar lämnas. Vad menas med överfört? Anses värdepapper som ligger i en depå hos en depåförvaltare som överförda? Vad är i så fall meningen med de tilläggsupplysningskrav som ställs?

Punkt 11.68 anger punkt a) att ett företag som tillämpar säkringsredovisning ska lämna en beskrivning av säkringen. Det är skrivet i singular (punkt b) i plural och punkt c) i singular). Är avsikten att en beskrivning ska lämnas för varje enskild säkring?

Mindre synpunkter

I kommentartexten till punkt 11.16 bör det stå "behöver inte" i stället för "inte behöver".

Generellt sätt anser vi att mer kommentartext bör skrivas, men vad gäller kommentartexten till punkt 11.19 är vi osäkra över vad den tillför.

I punkt 11.22 är årsredovisningslagen felstavat.

I kommentartexten till punkt 11.25 används ordet gäldenär i någon punkt och låntagare i några andra. Är det någon avsikt med detta?

Ska punkt 11.34 vara allmänt råd? Är det inte en kommentartext som följer av tillfällena då en finansiell tillgång inte ska bokas bort i och med att förutsättningarna i punkterna 11.30 eller 11.31 inte har inträffat?

Punkt 11.38 anger att ett säkringsförhållande ska uppfylla vissa villkor för att företaget ska få tillämpa reglerna om säkringsredovisning. Vi anser att alla punkter som det refereras till inte är villkor (t.ex. reglerna 11.45 - 11.49) utan snarare en beskrivning av hur själva redovisningen ska gå till. Som angivits i svaret på fråga två tror vi ändå att reglerna är funktionsdugliga.

Bör inte andra stycket i kommentaren till regel 11.51 avslutas med "säkringsförhållandet" i stället för "den säkrade posten"?

Eventuella frågor avseende vårt svar besvaras av Claes Eriksson, 010 483 80 51 eller claes.eriksson@srfkonsult.se.

Stockholm som ovan
Sveriges Redovisningskonsulters Förbund

Claes Eriksson
Redovisningsexpert

Sven-Inge Danielsson
Ordförande i SRF:s Redovisningsgrupp